Gemeente met budgetproblemen

Bij de beantwoording van de vragen in deze opgave moet je soms gebruikmaken van informatiebron 4 in de bijlage.

In Nederland zijn er veel verschillende gemeenten. Elke gemeente in Nederland stelt een eigen begroting op en heft haar eigen belastingen.

2p **18** Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.
Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.
Een voorbeeld van inkomsten van een gemeente is de …(1)… (motorrijtuigenbelasting / omzetbelasting / onroerendezaakbelasting).
Met de gemeentelijke inkomsten worden bijvoorbeeld wegen en speeltuinen aangelegd, dit zijn …(2)… (collectieve / particuliere / sociale) voorzieningen.

Alle gemeenten in Nederland samen vormen de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG).

1p **19** De VNG adviseert gemeenten met een begrotingstekort.
→ Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.
Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.
Bij een begrotingstekort zijn de uitgaven …(1)... (groter / kleiner) dan de inkomsten. Een van de manieren om dit op te lossen is om te …(2)… (bezuinigen / investeren).

De grootste bron van inkomsten voor een gemeente is de bijdrage van het Rijk, het gemeentefonds. In 2023 kreeg de gemeente Dorpshoek € 3.040 per inwoner uit het gemeentefonds.

Gebruik informatiebron 4.

2p **20** Bereken hoeveel procent de rijksbijdrage per inwoner naar verwachting is gedaald in 2026 ten opzichte van 2023. Schrijf ook je berekening op.

1p **21** De gemeente Dorpshoek moet veel taken uitvoeren. Zo keert de gemeente onder andere de bijstandsuitkering uit.
De bijstandsuitkering is een voorbeeld van:
A een sociale verzekering, betaald met premies.
B een sociale verzekering, betaald uit belastingen.
C een sociale voorziening, betaald met premies.
D een sociale voorziening, betaald uit belastingen.

Gemeenten mogen, net als de Rijksoverheid, een begrotingstekort hebben. Ze kunnen dan geld lenen bij de Rijksoverheid, maar mogen maximaal 4% van hun inkomsten lenen.

Gebruik informatiebron 4.

2p **22** Bereken of de gemeente Dorpshoek in 2026 het begrotingstekort volledig kan lenen bij de Rijksoverheid. Schrijf ook je berekening en conclusie op.

1p **23** De gemeente Dorpshoek denkt dat ze de komende jaren meer inkomsten krijgt. Dit komt voornamelijk omdat de laatste jaren de huizenprijzen zijn gestegen. Door de stijging van de huizenprijzen kan het begrotingstekort kleiner worden.
Hier staan vijf economische verschijnselen.

1 Er is meer vraag naar koophuizen in de gemeente Dorpshoek.
2 De OZB-inkomsten nemen toe voor de gemeente.
3 De huizenprijzen stijgen.
4 De WOZ-waarde van de huizen in de gemeente stijgt.
5 Het begrotingstekort wordt kleiner.

In welke regel staan deze verschijnselen zo, dat er een logische gedachtegang ontstaat?

A $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 5$
B $1 \rightarrow 2 \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow 5$
C $1 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow 4 \rightarrow 5$
D $1 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 2 \rightarrow 5$
E $1 \rightarrow 4 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 5$
F $1 \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow 5$